

شىنجاڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۋ يىغەنەرياسن شىكەرلەي اتقارپ،

اناغۇرلىم ويداعىداي تىلەك توعىستىرىپ، كۇش بىرىكتىرىپ، كورىڭكى شىنجاڭ قۇرۇ كەرەك

(باسى 1 – بەتتە)

زەرەتتەۋ، كورمەگە ۋىتىزۇ جانە اقسىز اشىق ۇستاۋ سىياقتى قىزمەتتەردى جوعارى ساپامەن ويداعىداي يگەرىپ، “يىتتەنەت + تەخنىكادان” ويداعىداي پايدالانىپ تاراتۇ ارناالارى مەن تا- سىلدەرىن كەڭەيتىپ، قالىڭ خالىق بۇقاراسە- نىڭ رۇخانى مادەنيەت قاجەتتىن اناغۇرلىم ويە- داغىداي قاناعاتاندىرىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنەۋى سىندى جۇڭگو ارمانىنىڭ شىنجاڭ تاراۋىن ويداعىداي جازۇعا مۇراجاي پاراساتىن ۇسىنىپ، مۇراجاي كۇشىن قوسۇ كەرەك.

2 – مەرزىمدىك جاڭا سارايدا شت جاڭا «شىنجاڭنىڭ تارىيى، مادەني ەسكەرتكىشتەر كورمەسى» بۇقاراقا ۇسىنىلدى، الدىڭعى چىن مەزگىلى، ەكى حان پاتشالىعى مەزگىلى، ۇي، جىن، ۇڭتۇستىك – سولتۇستىك پاتشالىقتار مەزگىلى، سۇي، تاڭ مەزگىلى، بەس پاتشا- لىق، سۇڭ، لىياۋ، جىن مەزگىلى، يۇان، مىڭ مەزگىلى، چىڭ پاتشالىعى مەزگىلى سىندى 7 بولىكتەن قۇرالغان كورمەدە جۇڭگونىڭ جال- پىلىق تارىيى، شىنجاڭنىڭ جەىرگىلكىتى تارىيى جۇلگە ەنىلىپ، 1570 دانا (توپ) سارا مادەني ەسكەرتكىش شوغىرلى كورسەتىلدى،

(باسى 1 – بەتتە)

الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ اۋماعى مەن مادەني ەسكەرتكىشتەردى ساقتاۋ اۋماعىنىڭ قوسىندى- سى قۇرىلىس جەر اۋدانىنىڭ 70%تەن استامىن يەلەيدى، اناغۇرلىم كوپ كەڭىستىكى مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋ مەن ايگىلەۋگە بو- ساتىپ، كورەرمەندەردىڭ تاماشالاۋ، سەزىنۇ جانە تىنىغۇ قىپىلدارىنا بوساتىپ، جوبالاۋ ۇستانىمىندا شىنجاڭ مۇراجايىنىڭ جالىپى جۇرتقا قىزمەت وتەۋ، مادەني ەسكەرتكىشتەر- گە قىزمەت وتەۋ سىندى اۋەلگى ماقساتىن تولىق ايگىلەدى.

2 – مەرزىمدىك قۇرىلىس نىساننىڭ جا- ۋاپتىسى جاۋ دىۋىن “□” ۋارىي فورماسىنىڭ ورتاسىنداى دوڭگەلەك قۇرىلىستى نۇسقاپ تۇرىپ: “بۇل يەلەيتىن جەر اۋماعى 400 شارشى مەتر اينالسىندا كەلەتتىن جۇرتتىڭ تىنىغۇ اۋماعى، شىندە اسحانا جانە كوفەحانا بار. تاماشالاپ بولغانداردىڭ كىرىپ دەمالۇد- نا بولادى، بۇل مۇراجاي ساپارىن اناغۇرلىم ەركىن دە تىستىتى ەتەدى.” – دەدى.

”2 – مەرزىمدىك جاڭا سارايدىڭ اشىل- ۇنىنا ىلەسە، شىنجاڭ مۇراجايى كولەمى، فۇنكىتسىاسى جانە قىزمەت وتەۋى سىياقتى جاقارتدان جاپپاي دارەجەسىن جوعارىلاتتى. جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ەداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ قايب- ماعى بولغان مادەني ەسكەرتكىشتەردى ويدىا- عىداي قورعاپ، ويداعىداي باسقارىپ، مۇرا- جايدىڭ فۇنكىتسىاسىن، رولىن اناغۇرلىم ويدىا- عىداي ساۋلەلەندىرىپ، مادەني ەسكەرتكىش- تەردى سويلەتپ، تارىيىتى سويلەتپ، مادەن- يەتتى سويلەتپ، مادەني ەسكەرتكىشتەر ارقە- لى جۇڭگو شىنجاڭنىڭ خىكاياسىن ويداعە- داي شەرتىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ورتاق رۇخانى مەكەننىن قۇرۇ — شىنجاڭ مۇراجايە- نىڭ مىندەتتىندەگى ماڭغزدىنىڭ ماڭغزدىسى بولپ تابىلادى“. شىنجاڭ مۇراجايى پارتكو- مىنىڭ شۇجىي حى جىيا بىلاي دەپ تانىستىر- دى: 2 – مەرزىمدىك جاڭا سارايدىڭ 1 – قابا- تى مادەني ەسكەرتكىشتەردى قالىپنا كەلتىرۇ بولەيسى، مەزرىم بويىنشا جۇرتقا اشىلادى، 2 – قاياتى «شىنجاڭنىڭ تارىيى، مادەني ەسە- كەرتكىشتەر كورمەسى»، 3 – قاباتىنا خۇجاتتار كورمەسى ورنىلاستىرىلۇدا، 4 – قاباتىنا ون مىڭداغان ساقتاۋلى خۇجاتتاردان، ماتەريالدار- دان پايدالانىپ، كىتاپ وقۇ بولەيسى جاسال- دى. “كەلەسى قادامدا ۋىزىن اناغۇرلىم كوپ تارتىمدى كورمەلەردى اكەلىپ، خالىق بۇقارا- سىنىڭ كۇن سايبىن ارتىپ وتىرعان رۇخانى ما- دەنيەت قاجەتتىن اناغۇرلىم ويداعىداي قاناعات- تاندىرامىز“.

سارا مادەني ەسكەرتكىشتەردى ۋبارىزم بىرگە تاماشالايمىز

بەالى كوركەم ۋىجۇن توقىما بۇيىمدا- رى، كوپ ۇلتنىڭ تارىيىي ۋىنىل – جازۇ كىتاپە-

بۇلاردىڭ شىندە تۇڭغىش رەت كورمەگە قو- يىلغان كىشى ەموران قورىمىنان تابىلغان باعا- لى مادەني ەسكەرتكىشتەر دە، لوپنۇر اۋدانە- نىڭ قىياقتۇدىق بەلگى وت ەسكى جۇرتىنداى ارخەولوگىيالىق بايقاۋ سىياقتى جاڭا جەنىستىك- تەر مەن جاڭا بايقاۋلار دا بار. ما شىڭغۇي، ەركىن تۇنياز قاتارلى اۋتونوميالى رايوننىڭ باسشىلارى تانىستىرۇدى مۇقيات تىڭداپ، ۋار بەالى مادەني ەسكەرتكىش الدىندا ايىلداپ ۇڭىلە كوز جۇڭرتىپ، مادەني ەسكەرتكىش- تىڭ استارىنداى خىكايالاردى ۋالسىن – ۋالىى سۇراپ ۇعىستى. ما شىڭغۇي بىلاي دەدى: تارىيخ — ۋىرى بولمىس، جالپىلىق تارىيىتىڭ، ارنايى تارىيىتىڭ ۋار قىرىن تۇگەل. دەي جەتە زەرەتتەپ، شىنجاڭنىڭ ۋىس جۇ- زىندىگىمەن تىعىز بايلاىنسىترا وتىرىپ جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ور- ناتۇدى زەرەتتەۋ، ۋتۇسىندىرۇ جۇمىستارىن كۇشەيتۇ، اسىرەسە، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تارىيىن، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ كوپ نەگىز- دى، ۋىر تۇلعالى ارانسىن زەرەتتەۋدى كۇ- شەيتىپ، شىنجاڭداى ۋار ۇلتىنىڭ ارالاسۇد- نىڭ، شتتەسۇنىنىڭ، توعسۇنىنىڭ تارىيىي شىند- دىقتارىن، ارخەولوگىيالىق ناقتى زاتتارىن، ما-

دەنيەت مۇرالارىن شىكەرلەي اشىپ جانە ۋونىمدى پايدالانىپ، مۇراجايدا ساققالغان مادەني ەسكەرتكىشتەردى، بايتاق دالادا ۋتە- زىلىپ جاتقان مۇرالاردى، كونه جازبالاردا جازىلغان ماتىندەردى ۋتىرىلتىپ، مادەني ەسە- كەرتكىشتەردى سويلەتىپ، خالىققا تارىيىتىڭ پاراساتىن جەتكىزىپ، ۇلتنىڭ ماقتانىش سەزدە- مىن قاۋلاتىپ، جۇڭخۇانى كوركەيتۋدىڭ، جۇڭگو ارمانىن جۇزەگە اسىرۇدىڭ سەنىمىن، بەكىمىن نىعايتۇ كەرەك.

ما شىڭغۇي تەكسەرۇ — زەرەتتەۋ باردە- سىندا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: مادەني ەسە- كەرتكىشتەر — ەڭ جاقسى ايعاق، تارىيىي، مادەني مۇرالار جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ گەنى مەن قان تامىرىن جالعاپ جاتىر. بۇل مادەني ەسكەرتە- كىشتەر شىنجاڭنىڭ جەلدەن جۇڭگو تەرىردە- تورياسىنىڭ ايرىلماس ۋىر بولىگى ەكەندە- گى، كوپ ۇلت شوغىرلى قونىستانغان جانە كوپ مادەنيەت، كوپ ۋدىن قاتتار ۋومىر سۇرگەن ۋڭىمر ەكەندىگى سىندى تارىيىي شىندىقتى تولىق دالىلدەدى. ۋىز تارىيىتى اينا ەتىپ، تارىيىتى بۇگىنگە اينا ەتىپ، مادەني ەسكەرتكىشتەردى زەرەتتەۋ، ۋتۇسىندىرۇ جانە كورسەتۇ، تاراتۇ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ،

ەكىشى، ۇلتتاردىڭ ارلاسۇنىنىڭ، شتتەسۇد- نىڭ، توعسۇنىنىڭ تارىيىي ۋمانىن ۋال ۇعىندە- دىرداى، ۋشۇشى، شىنجاڭنىڭ جىبەك جو- لىندا ۇزارا ۇلگى الىپ، توعسىپ بايلىانسى ورناتۇ ۋشۇن قوسقان ماڭغزدى ۇلەسىن با- ياندايدى“. بىۋى جىيىۋڭ بىلاي دەدى: مادەني ەسكەرتكىشتەر كورمەسىن ورنالاسە- تىرۇ، كوپ مەدىيالى ۋتاسىل قولدانۇ جانە جاندى ۋتۇسىندىرۇ ارقىلى ۋار ۇلت بۇقاراسە- نىڭ ەكەلگەن جەرىن ۋىلىپ، بارار جەرىن ايدە- قىنىداپ، تارىيىتان كۇش – قۋات الىپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ور- ناتۇىنا مۇمكىندىك جاسايمىز.

ەلئە تاماشالاۋ تارىيىتى جانداىندىردى

ۇشى قىبرىسز سارى قۇمدا رومبى ۋتا- رىزدى، شەڭبەر ۋتارىزدى، ەسكەك ۋتارىزە- دى توراعى دىڭگەكتەردەن وتكەن كورەر- مەن نىساڭۇل ەركىن لوپنۇرداى سىرلى كىشى ەموران قورىمىنىڭ ارخەولوگىيالىق جۇمىس باسىندا تۇرعانداي سەزىندى. شىنجاڭ مۇراجايىنىڭ 4 – قاباتىنداى سىفىرلاندىرىلغان سەزىنۇ زالىندا “شىنجاڭنىڭ مادەني ەسكەرتكىش جەلگى ورنىدارىن ۋىر پۇنكتتە تاماشالاۋدى “ سەزىنگەننەن كەيىن، نىساڭۇل قاتتى اسىرلەندى: “كرورانعا بارما- ساق تا 4000 جىلدىك الدىنداى كىشى ۋمو- ران قورىمىنان ەندەي ۋوتىپ، تاڭعاچايىپ ساياحات جاساي الاتىن بولىدىق“.

سىفىرلى مۇراجاي قۇرىلىسى يىتتەنەت داۋىرىندەگى مادەنيەت ەسكەرتكىشتەر بويىنە- شا علمىم جالپىلاستىرۇدىڭ اناغۇرلىم كوپ نە- گىزدى، اناغۇرلىم جاڭاشا “اشۇ ۋتاسىلى“ بولۇىنا مۇمكىندىك جاسادى. شىنجاڭ مۇرا- جايىنداى 20 مىڭنان استام مادەني ەسكەرتە- كىش نەگىزىنەن سىفىرلاندىرىلدى، سىفىرلاندى- رىلغان مادەني ەسكەرتكىشتەردى قايتىكەندە قالىڭ كورەرمەنىگە اناغۇرلىم ويداعىداي قىزمەت ەتتىرۇگە بولادى؟ شت جاڭا شىعا- رىلغان “شىنجاڭنىڭ مادەني ەسكەرتكىش جەلگى ورنىدارىن ۋىر پۇنكتتە تاماشالاۋ“، “مادەني ەسكەرتكىشتەردى جانداىندىرۇ سادە- نالىق تەاتىرى“، “جالپى كورىنىستىك علمىم جالپىلاستىرۇ ارقىلى كورەرمەنىگە قىزمەت وتەۋ“ سىندى 3 ۋتۇرلى “سىفىرلى مۇراجايدى ەلئە تاماشالاۋ نىسانى“ — شىنجاڭ مۇراجا- يىنىڭ جۇرەكتىلىكىپەن سىناقتىن وتكىزۇ جانە جاڭالىق اشۇ جەتتىستىگى، وسى نىسانىدار ۋاقت – كەڭىستىكتەن ۋوتىپ، جۇرتقا مادەني ەسكەرتكىشتەردىڭ كوركەمدىگىن اڭغارتىپ قالماستان، ونان دا ماڭغزدىسى، قىزىقتىرۇ مەن نىقپالداستىق ارقىلى مادەني ەسكەرتكىشە- تەرگە “جان ۋىتىردى“ .

“جالپى كورىنىستىك علمىم جالپىلاستىرۇ ارقىلى كورەرمەنىگە قىزمەت وتەۋ“ نىسانىندا كورەرمەندەر تەك ساۋساقتارىن قىپىلداىسا

كادرلار تارىبەسىن، جاستار مەن ورەندەر تارىبەسىن، قوعامدىق تارىبەنى تىڭغىلىقتى، ويداعىداي ورىستەتىپ، قالىڭ كادرلار مەن بۇقارانى جۇڭگونىڭ ۋىر تۇتاس كوپ ۇلتتى مەملەكەت رەتىندەگى تارىيىي داۋىى بارىسىدە، شىنجاڭداى ۋار ۇلت خالىقنىڭ بۇكىل ەل خالىقىمەن بىرگە جۇڭگونىڭ بايتاق تەرىپتورىيا- سىن بىرگە اشقان، كوپ نەگىزدى، ۋىر تۇلعالى جۇڭخۇا ۇلتى ۇلى شاڭىراعىن بىرگە تۇلعالاعان تارىيىي بارىستى تەرەڭ تۇستۇگە جەتەكتەپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۇ قىزمەتىن ناقتى، جاندى، ۋنىمدى تۇردە ويداعىداي ستەپ، ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ۇلى وتان مەن جۇڭخۇا ۇلتىنا دەگەن سۇيىسەيدە- شىلىك دانەكەرىنىڭ اناغۇرلىم بەكەم بولۇىنا، ۇلتتار نىتىپمانىڭ يدەيالىق نەگىزنىڭ اناغۇرلىم مىعىم بولۇىنا مۇمكىندىك جاساپ، اناغۇرلىم ويە- داغىداي تىلەك توعىستىرىپ، كۇش بىرىكتىرىپ، كورىكتى شىنجاڭ قۇرۇ كەرەك.

جالڭ جۇ، تىيان شياڭي، چىن ۋىجۇن، ۇزمىرات وبۇل، ياڭ فاسىن، ۋىيۇسۇپجان مامەت، ەلزات احمەتجان، قادەن كابەن قاتاز- لىلار بىرگە ەكىسكۇرسىيادا بولپ، تەكسەرۇ – زەرەتتەۋ جۇرگىزدى.

بولغانى، سىفىرلاندىرا كورسەتىپ تىكەلەي جا- ۋاپتاسۇ جۇيەيسى ارقىلى جالپى كورىنىستىك كورمە زالىن ارالاي الادى، تاغى جىلجىنۇ، ۇلكىيتۇ، مادەني ەسكەرتكىشتى اينالدىرۇ ار- قىلى “ۋىتىزىپ ورنىلاستىرىپ“ نەمەسە “مادەني ەسكەرتكىشتى قالىپنا كەلتىرىپ“، جەكەنىڭ وزىنە تاۋەلدى ۋتىزىپ نىقپالداسۇ كەڭىستىگىن جاساي الادى.

“مادەني ەسكەرتكىشتەردى جانداىندىرۇ ساحالىق تەاتىرى“ «بەس جۇلدىز شىعىستان كوتەرىلسە جۇڭگوغا قۇت»، «كۇسان مۇزىكالى ۋىبىي»، «قادىمىنان قازىرگە دەيىن»، «كىشى ەموران خانشامى»، «ۋىدە- قاستى اۋەندەر» سىندى 5 تەاتىردان قۇرال- ەان. وسى تەاتىرلار ساقتاۋلى مادەني ەسكەرتە- كىشتەر، “قىزىل مىلڭ ۇيى“ سىياقتىلاردى كىرسىۇ ۋىيۇنى ەتىپ، مادەني ەسكەرتكىشە- تەرگە جاسايمىزدىقپەن تۇرمىستىق كورىنىس قوسىپ، ۋىر قىدىرۇ مادەني ەسكەرتكىشتەر تۇرعان داۋىرلىك استاردى، تۇرمىستىق بەت – بەينەنى جانە كوركەمونەر ۇلگىسىن مۇمكىندىگىنشە قالىپنا كەلتىرىپ، قالىڭ كو- رەرمەنىگە شىنجاڭنىڭ جەلدەن بەرى ورتا جازىق ۋڭىرىمەن تارىيىي جالعاىقان، مادەنيەتى تۇتاسقان، گۇمانىپتارلىق جاققان بايلىنىسقان، تامىرى ۇشاشقان تىغىز بايلىانە- سىن ايگىلەپ، كورەرمەندەرگە كوپ جاڭالىق اڭغارتادى.

“جەلدەن بۇگىنگە دەيىن، ۋپىرەنۇدىڭ فورماسىندا وزگەرىس بولغانمەن، ادامدار ۇقساس وقۇلىق پايدالانىپ، ۇقساس مازمۇدە- دى ۋپىرەنەدى، دەمەك، بۇل شىنجاڭداى ۋار ۇلت مادەنيەتىنىڭ جۇڭخۇا وركەنىپتىنىڭ قۇنارلى توپىراعنا باياعىدا – اق تەرەڭ تامىر تارتقاندىمەن تۇسىندىردى“. حان داۋىرىندە- گى بالاقاي قولىنا «ساڭخېيە خىكايالارىنىڭ» حانچيانتىن ۇستاپ، تاڭ پاتشالىعىنداى بالاقاي بۇ تىياشۇۋ قولىنا كىتاپ الپ، قولىنا پلانشتە كومپيۇتەر ۇستاعان وسى زامانىى باىستاۋىش مەكتەپ وقۇشسىمەن بىرگە ساحنا- عا شىغىپ، “وقىغان بىلىمدەرىن ۋاعىنىدا قول- دانا بىلسە — تابىس دەمەيى نەمەنە؟!“ دە- گەندى بىرگە مانەرلەپ وقىغاننى كوركەن كورەرمەن حى جىياجۇن «قادىمىنان قازىرگە دەيىن» دەگەننىڭ تەرەڭ ۋمانىن ۋتۇسىندى.

حى جيا بىلاي دەپ تانىستىردى: كەلە- سى كەزەكتە شىنجاڭ مۇراجايى اناغۇرلىم كوپ ەلئە تاماشالاۋ نىسانىن زەرەتتەپ اشپ، جىلجە- مالى جانە جىلچىمايتىن مادەني ەسكەرتكىشتەرە- دى ورگانىكالى ۇشانتىرىپ، بىرىنە – ۋىبرىن دالىلدەتىپ، ۇزارا تولىقتاتىپ، ۋار ۇلت بۇقا- راسىنىڭ ۇز كوزدەرىمەن تاماشالاۋ جانە وز- دەرى كىرىپ ارالاۋ بارىسىندا جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ەداستۇرلى مادەنيەتتىن تۇستۇونە مۇمكىندىك جاساپ، جۇڭخۇا مادەنيەتتىن شە- نايى مويىنداۋدى كۇشەيتىپ، جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۇدىڭ دا- ۋىرلىك قۋانتى ۋنىن شارىقتاتادى.

(باسى 1 – بەتتە)

80 جىلدىڭ الدىندا، ماۋ زىدۇڭ جولداسنىڭ «بان – اندا وتكە- زىلگەن ادەبىيەت – كوركەمونەر كەڭسەسىندە سويلەگەن ۋسوزى» جۇڭگو توڭكەرىستىك ادەبىيەت – كوركەمونەرىنە دۇرىس بەتالىس كورسەتتى، جۇڭگونىڭ جاڭا ادەبىيەت – كوركەمونەردى دامۇنىنىڭ العا ئلگەرىلەۋىنە نۇرلى جول نۇسقادى.

مادەنيەت كوركەپيسە مەملەكەت كوركەپەدى، مادەنيەت كۇشەيدە- سە ۇلت قۇدىرەتتەنەدى. جۇڭگو كومۇنىستىك پارتياسى قۇرىلغان كۇنەنن باىستاپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلتتىق، عىلمىي، بۇقارالىق جاڭا مادەنيەتتىن قۇرۇدى ۋوزىنىڭ بورىشى ەتىپ، مادەنيەت قۇرىلىسى مەن ادەبىيەت – كورركەمونەردىڭ كوركەپىيىپ، دامۇىن بەلسەنە ئلگەرىلەتتى.

زامانىمىزداعى جۇڭگونىڭ تاۋ – وزەنى كوركەم، خالىقنىڭ ايبىنى اسقاق، بولاشاعى زور. جاڭا ەداۋىر ەلەمىز ادەبىيەت – كوركەمونەردە- نىڭ كوركەپىيىپ، دامۇىنا بۇرىن بولپ كورمەگەن كەڭ ۋورسى ازىرلەدى. ماقالادا مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: كوز اياسىنا كۇللى دۇنيەنى سىيدىرىپ، كوكىرەكتىنە بەرىك مۇرات ورناتتى. قالىڭ ادەبىيەت – كوركەمونەر قىزمەتكەرلەرى پارتيامەن تىلەكتەس، باعىتتاس بولپ، داۋىرمەن بىرگە العا باىسى، خالىقتىڭ سەزىم – سۇيسپەنىشلىگىن بەيدە- نەلەپ، ۇلتنىڭ گۇلدەنۇنىنىڭ ايبىندى داستانىن قۇلىشنا جازدى.

ماقالا مىناداي ۋورت بولىككە بولىنگەن: بان – اننان اتىناشۇ؛ ايدە- نىماس خالىقتىق سۇيسپەنىشلىك؛ ەداۋىردىڭ العا باسۇ دابىلىن قاعۇ؛ جۇڭخۇا مادەنيەتىنىڭ تىڭ شۇعالمىسىن سومداۋ.

ماقالادا مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: ۋىر كۇندەرى جەلىپىتىپ سامال ەسسە، سامۇرىق سامعار ۋازۇلم – زەڭگىر كوككە. جاڭا داۋىرە- دەگى جۇڭگو ادەبىيەت – كوركەمونەرى “مەملەكەتنىڭ زور ۋىسىن“ ەستە بەرىك ساقتاپ، كوركەمونەردىڭ اسقار شىڭىنا شۇعوا ەرلىكپەن ئالپىنىپ، ادەبىيەت – كوركەمونەر جاسايمىزدىمەن ۇلتنىڭ گۇلدەنۇ تارىدە- حىنا جازدى، خالىقتىڭ كۇرەس جاساۋ جورىمىنا جازدى.

(باسى 1 – بەتتە)

سىفىرلى ەكونوميكانىڭ قۇرىلىمى ۇزدىكىسىز ساپاللاندى. سىفىرلى كاسىپ سالالانۇ جوعارى قارقىنمەن ارتىپ، سىفىرلى كاسىپ سالالانۇدىڭ جاڭا كاسىپ كۇيى، جاڭا ۇلكىسى ۇزدىكىسىز، لەك – لە. گىمەن چارىققا شىقتى. 2021 – جىلى شىنجاڭنىڭ سىفىرلى كاسىپ سالالانۇ كولەمى 40 مىللىيارد 868 مىلليون يۇانغا جەتىپ، ساپىكەس مەزگىلدەگىدەن 1.1% . 34 ارتتى؛ كاسىپ سالاسىنىڭ سىفىرلانۇداى جەدە- تەكىشلىك ورنى كورنەكتى بولدى، 2021 – جىلى شىنجاڭنىڭ كاسىپ سالاسىنىڭ سىفىرلانۇ كولەمى 384 مىللىيارد 706 مىلليون يۇانغا جەتىپ، سىفىرلى ەكونوميكا جالپى تۇلعاىسىنىڭ 39% . 90 يەلەدى؛ دىكىشى قۇبە- رلىمى ۇزدىكىسىز ساپاللىنىپ، سىفىرلى كاسىپ سالالانۇ سالىستىرامى مەن كاسىپ سالاسىنىڭ سىفىرلانۇ سالىستىرما پارقى بىرتىندەپ ازايدى. «باياندامادا» كورسەتلىۋىنىشە، شىنجاڭنىڭ سىفىرلى ەكونوميكا- سىنىڭ ۋڭىر ارالىق دامۇى بىرەكلى مەمس. كولەمىنەن قاراعاندا، ۇرمىجى قالاسىنىڭ سىفىرلى ەكونوميكا كولەمى بۇكىل شىنجاڭدا الدا تۇرىپ، سانجى خۇيزۇ اۋتونوميالى وپلىسىنىڭ، نلە قازاق اۋتونوميالى وپلىسىنا توتە قاراستى ورنىداردىڭ، اقسۇ ايماعىنىڭ، قارامايلى قالاسە- نىڭ، قاشقار ايماعىنىڭ، بايىنغولىن موڭغۇل اۋتونوميالى وپلىسىنىڭ، تىارباغاتاي ايماعىنىڭ سىفىرلى ەكونوميكا كولەمىنەن تۇگەلدەي 20 مىللىيارد يۇان اسقان. GDPداعى ۇستاعان ارا سالىمانان قاراعاندا، ۇرمىجى قالاسى مەن نلە وپلىسىنا توتە قاراستى ورنىداردىڭ سىفىرلى ەكونوميكاسىنىڭ GDPداعى ۇستاعان ارا سالىماى 30%تەن اسقان. دامۇ كورسەتكىشىنەن قاراعاندا، 2021 – جىلى 14 ايماق، وپلىسى، قالانىڭ سىفىرلى ەكونوميكاسىنىڭ دامۇ كورسەتكىشىنىڭ ەڭ جوعارى ۋمانى 5. 86، ەڭ تومەنگى ۋمانى 2. 5، ورتاشا ۋمانى 28. 53 بولغان. «باياندامادا» تاغى مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: شىنجاڭنىڭ سىفىرلى ەكونوميكاسىنىڭ دامۇدىندا سىفىرلى ەكونوميكانىڭ دامۇ دەڭگە- يى تومەن، سىفىرلى ەكونوميكانىڭ قۇرىلىمى ۇيلەسىمىسىز، ۋىڭىرلەر ارا- سىنداى “سىفر جىلماعى“ كورنەكتى بولۇ سىندى 3 ماسالە ورنىن تەۋىپ وتىر.

(باسى 1 – بەتتە)

بۇگىنگى كۇندە، كۇنلۇن جىياۋىندا مامەتتۇردى سىياقتى تاۋ قويە- ناۋىنان شىققان “قويشى بالالاردىڭ“ بارلىعى شت جاڭا تۇرمىس كە- شىرۇدە: 2012 جىلجىبايدا ساتىلمىنان الاڭدامايتتىن كوكونىستەر وسە- رىلۇدە، اۋىل شارۋاشلىق تەخنىكەرى بەلگىلەنگەن مەرزىمدە كوكو- نىس پارنىگىنە كەلىپ تەخنىكالىق جاققان جەتەكىشلىك ەتەدى؛ باغە- شىلىق شاعىن اۋماعىندا سىيرلار مەن قويلار جەمگە تويىپ كوبەڭسىپ، كۇيىس قايتازۇدا؛ بالاقاشدان، باستاۋىش مەكتەپتەن كىتاپ وقىمغان ساڭقىلداغان ۇندەر ەستىلەدى؛ 86 ساۋدا دۇكەنى كوشپ كەلىپ ورنىا- لاسقان بۇقارانىڭ شارۋاشلىق قۇرۇ سىندى جاڭا ارمانىن ارقالاپ وتىر…

جۇمىستان تۇسكەننەن كەيىن، مامەتتۇردى شاعىن اۋماقتىڭ ۋشىن ارالادى، الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ الاڭىندا ادەبىيەت – كوركەمونەر اترەتى ويىن نومەرلەرىنە جاتىتەىپ جاتىر ەكەن، كوڭىلدى كوتەرەتتىن ولەڭ ايتۇشلار (قىرىز ۇلتىنىڭ ەداستۇرلى مادەنيەتى، ادەتتە تويى – تومالاقتا، مەرەكەدە، باس قوسۇ كەزىندە ايتىلادى) جولايى وتكەذدە- دەردى ەرىكىسىز باۋرايدى؛ ساقال – شاشى بۇرىل تارتقان بىرىنشە كاربا مادەنيەت ەدالىزىنىڭ شىندە اڭگىمە دۇكەن قۇرىپ وتىر؛ وقۇدان قايتقان بالالار تۇنىق پۇتۇڭخۇامەن مەكتەپتەنگى قىزىقتارىن ايتىپ، اسىر سالىپ، ۋىبرىن – ۋىبرى قۇالاپ ويناپ ۋجۇر؛ مامەتتۇردە- نىڭ قاسنان ۋالسىن – ۋالسىن جەڭىل اۋتونوكولكتەر زاۋلاپ وتەدى، اۋتونوكولك تەرەزەسىنەن ول كەزىندە ۋوزى سىياقتى تايپاق ۇستاپ قوي باققان جىگىتتەردىڭ بۇگىندە اۋتونوكولكتىڭ رولىن شىر اينالىدە- رىپ، قالاعان جەرىنە قاراي زىرلاپ بارا جاتقاندىمەن كوردى. كوز الدىنداى كورىنىستەرگە قاراپ، مامەتتۇردى قازىرگى تۇرە- مىسىن اناۋ كونه سۇرەتتەگى كورىنىسپەن بايلىنىسىترا الهاي وتىر. ول كۇنلۇن جىياۋىانىڭ ۋار جەرىنەن تاغى بىرىنشە دانا سۇرەت ۋتۇسىدە- رىپ قويىپ، 6 جىلدان كەيىن الپ شىغىپ تۇرمىسىندا تاغى قانداي جاڭا وزگەرىستەر بولغاندىمەن كورمەكىشى بولدى.